

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्ये, हौडा व विशेष सहज्य विभाग

परिपत्रक क्र.सकीर्ण-२००१/घ.क्र.१९५/सुधा-३,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक: २६ डिसेंबर २००१

परिपत्रक :

अर्पण यंत्रणे (समान सर्व, प्रकरणांचे संरक्षण व संपूर्ण सहभाग) अधिनियम १९९५ हा फेब्रुवारी १९९६ पासून अंमलात आलेला आहे. या कायद्यातील तरतुदींची प्रभावीरित्या अंमलबजावणी करण्यासाठी एक सर्व स्तरीय समन्वयक समिती विविध मंत्रालयांत विभागान्तरीय विचारविनिमय करून सामाजिक न्याय विभागाने महाराष्ट्र राज्य अर्पण करण्यात कृती आराखडा २००१ तयार केला असून त्यास शासनाने मान्यता दिली आहे. सदर कृती आराखड्याचा कायदाधारी ५ कक्षात ठरविण्यात आला असून तो १० व्या पंचवार्षिक योजनांतर्गत सन २००२-२००६ या कालावधीत प्रामुख्याने राबविण्यात येणार आहे. अर्पण यंत्रणेची लोकसंख्या व उपलब्ध स्रोत लक्षात घेऊन त्यांचे जीवन सुसह्य कार्ये पाहिल्या जावून आवश्यक असलेल्या गरजा, अर्पण यंत्रणेचे शैक्षणिक, आर्थिक, आरोग्यविषयक पुनर्वसन कामाच्या दृष्टीने या आराखड्याची विभागान्तरीय कायदा प्रमुख निर्धारित करण्यात आली आहे:-

- १) अर्पणाची प्रभावी संरक्षण
- २) शिक्षणासाठी संपूर्ण सर्वे
- ३) रोजगार व स्वयंरोजगार विषयक उपाययोजना
- ४) अडथळा विरहित भूतल सेवात व्यवस्था
- ५) महिला व वनसंपर्क विषयक कार्ये
- ६) सकारात्मक कृती व विधी विषयक उपाययोजना
- ७) प्रभावी अंमलबजावणी यंत्रणा
- ८) विविध व्यवस्था

महाराष्ट्र अर्पण करण्यात कृती आराखडा-२००१ ची प्रत खोबत जोडली आहे.

२. शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सदर आराखड्याची अंमलबजावणी खालीलप्रमाणे करण्यात येवयाची आहे:-

- १) कृती आराखड्याची अंमलबजावणी संबंधित प्रशासकीय विभागांनी करावी. समन्वयाची जबाबदारी सामाजिक न्याय विभागाची राईल.
- २) कृती आराखड्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी निर्धी/कर्मचा-यांची उपलब्धता संबंधित प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या निधीमधून/कर्मचा-यांमधून करावी.
- ३) सर्व साधारण स्वरूपाच्या योजना ज्याचा लाभ सर्वांसाठी अपेक्षित असा योजना/प्रकल्प यांची आकृती तसेच अंमलबजावणी करताना सर्व प्रकारच्या अपेक्षांच्या हिताची जपवून कोटल याची विभागांनी काळजी घ्यावी.

२. सर्व मंत्रालयीन विभागांतले राज्याने घेतलेल्या बरील निर्णयांची अंमलबजावणी काटेकोरपणे करावी. तसेच अपंग व्यक्ती समान सोयी,अवकाशंचे संरक्षण व संयुक्त सहभाग) अधिनियम १९९५ मधील कलम ७३(४) मधील तरतुदीन्वये अपंगांसाठी तयार करण्यात येणा-या योजनांना विधानमंडळाची मान्यता देण्याबाबत कार्यवाही करण्यात यावी. (अधिनियमाची प्रत सोबत जोडली आहे)

महाराष्ट्रचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व यांचे,

(स. च. च. च. च. च.)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

धरि,

(कृती आराध्ययत्ना प्रतीक)

मा. राज्यपालांचे सचिव

मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अवर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव

सर्व मंत्रालयीन विभाग

सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख

सर्व विभागीय आयुक्त,

सर्व जिल्हाधिकारी

संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

आयुक्त, अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी,

सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद

सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हापरिषद

सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री(स.क.) व राज्यमंत्री(स.क.) यांचे खाजगी सचिव

सचिव, मा.व्या.) यांचे स्टाफ ऑफिसर

सर्व कार्यालये, स.व्या., मा.क.व्या., स्त्री. व वि.स.विभाग

निवड नवी वर सुधार-२